

ĐỌC THÊM^()*

BẮT SẤU RỪNG U MINH HẠ

SƠN NAM

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

– Thấy được tài trí và tinh thần dũng cảm tuyệt vời của người dân miền cực nam đất nước đã đổ bao mồ hôi, cả máu nữa trong cuộc vật lộn với thiên nhiên để mở mang bờ cõi cho Tổ quốc.

– Hiểu được những đặc sắc về nghệ thuật của tác phẩm : nghệ thuật trân thuẬt, khắc hoạ nhân vật, tạo không khí, sử dụng ngôn ngữ thể hiện đậm nét màu sắc địa phương Nam Bộ.

II – NHỮNG ĐIỂM CẦN LUU Ý

1. Về nội dung

a) Sơn Nam xứng đáng được gọi là nhà văn tiêu biểu của miền cực nam Tổ quốc. Ông am hiểu sâu sắc thiên nhiên Nam Bộ, tâm lí, tính cách người Nam Bộ, ngôn ngữ gốc cạnh và đầy chất sống của họ. *Bắt sấu rừng U Minh Hạ* đã thể hiện rất rõ những phẩm chất đó của nhà văn.

b) Nói đến vùng đồng bằng cực nam Tổ quốc, người ta thường nghĩ đến nào là rừng vàng bể bạc, đồng lúa mênh mông, v.v. Nhưng đâu phải tự nhiên mà đất nước có được những tài sản đó. Ấy là nhờ người dân Nam Bộ đã đổ biết bao mồ hôi, xương máu trong cuộc vật lộn đầy gian khổ với thiên nhiên, với sóng gió, với "hùm tha sấu bắt" để rèn luyện cho mình tài trí và tinh thần dũng cảm tuyệt vời.

c) Tác phẩm đặc biệt hấp dẫn nhờ nghệ thuật trân thuẬt gây hối hộp cho người đọc, nhờ cách khắc hoạ tính cách nhân vật và gợi không khí cho tác phẩm.

2. Về phương pháp

HS chuẩn bị trả lời các câu hỏi trong SGK, đến lớp trao đổi dưới sự hướng dẫn của GV.

(*) Bài này GV hướng dẫn HS học trong 1 tiết (Đọc thêm có hướng dẫn).

III – GỢI Ý ĐỌC THÊM

Câu hỏi 1

Tác giả chia thiên truyện ra làm hai phần. Nhưng theo dõi mạch truyện có thể chia hai phần ấy làm bốn phần nhỏ.

- Phần 1 (văn bản lược bỏ) : cảnh tượng kì lạ : rất nhiều cá sấu tập trung ở rạch Cái Tàu như "trái mù u chín rụng".
- Phần 2 : ông Năm Hên xuất hiện với lời tuyên bố cũng rất lạ : không câu sấu mà bắt sấu bằng tay không.
- Phần 3 : Tư Hoạch đưa hàng đàn sấu trở về trước cặp mắt kinh hoàng của dân làng Khánh Lâm.
- Phần 4 : Tư Hoạch kể chuyện bắt sấu đơn giản mà tài tình của ông Năm Hên.

Câu hỏi 2

Tác giả dùng thủ pháp dắt dẫn người đọc từ bất ngờ này đến bất ngờ khác, liên tục khêu gợi sự chờ đợi hồi hộp.

- Bất ngờ thứ nhất (phần 1) : Sáu tập trung trên rừng chứ không phải dưới sông như thường thấy : "Có người lên rừng ăn ong chạy về loan báo : – Sáu ở giữa rừng nhiều như trái mù u chín rụng" và dân làng "xúm nhau lên rừng để nhìn tận nơi" và vô cùng kinh ngạc.
- Bất ngờ thứ hai (phần 2) : Ông Năm Hên xuất hiện, tuyên bố bắt sấu "bằng... hai tay không", thật là "phi phàm, thế gian hi hữu".
- Bất ngờ thứ ba (phần 3) : Tư Hoạch lái xuồng đưa một đàn sấu về bơi theo xuồng nhẹ nhàng như một "chiếc bè quái dị", trước con mắt ngạc nhiên của dân làng : không biết "thực tế hay là chiêm bao ?".
- Bất ngờ thứ tư (phần 4) : cách bắt sấu hết sức đơn giản nhẹ nhàng mà rất hiệu quả của ông Năm Hên.

Câu hỏi 3

Tính cách nổi bật của nhân vật Năm Hên : giản dị, khiêm tốn (không kiêu căng, khoác lác), trọng nghĩa khinh tài ("Nghề bắt sấu có thể làm giàu được, ngặt tội không màng thứ phú quái đó"), tài trí khác thường.

Câu hỏi 4

Cảnh Tư Hoạch lái xuồng đưa bầy sấu về là một cảnh tượng kinh hoàng : những con sấu buộc nối đuôi nhau "đen ngòm như khúc cây khô dài", như một

"chiếc bè quái dị". Những người dân làng, đứng trước thực tế mà tưởng như chiêm bao, người thì há miệng sững sốt, sợ hãi toan bỏ chạy, người thì khấn vái lâm râm, e nay mai bị quỷ thần trừng phạt,...

Câu hỏi 5

Bài hát tạo không khí bí hiểm và có phần rùng rợn, tựa như lời gọi hồn hay bài kinh cầu siêu, giải oan cho những linh hồn bị "hùm tha sáu bắt"...

Câu hỏi 6

Xem điểm b, phần II – *Những điểm cần lưu ý.*